

Notitie koelcellen

Algemeen

- Allereerst is het belangrijk om te benadrukken dat de discussie niet over koelcellen gaat, maar over koude afdelingen (tegenover warme afdelingen). Dit zijn afdelingen waar de omgevingstemperatuur laag is.
- VWS heeft het RIVM gevraagd te bekijken of de specifieke productie omstandigheden in slachterijen (aerosolen door veelvuldig gebruik van water, gebruik van koel- en ventilatiesystemen) aanleiding geven tot grotere besmettingsrisico's voor COVID voor personeel.
- De conclusie van het RIVM is dat er hier op dit moment nog geen wetenschappelijk bewijs voor is. Wel wordt er gesuggereerd (in wetenschappelijk onderzoek) dat door koude en natte omgeving het transmissie risico groter wordt. Net als metalen oppervlakken waar het virus op aanwezig kan blijven. Lucht- en omgevingsmonsters zouden hier meer inzicht in moeten geven. Ook over het gebruik van koel en ventilatiesystemen is nog onvoldoende onderzoek beschikbaar om daar een betrouwbaar oordeel over te geven. Daarnaast is het in slachthuizen vaak lawaaiig is en indien men met elkaar wil spreken dan gaat men instinctief dicht bij elkaar staan en moet er met stemverheffing worden gesproken wat mogelijk extra aerosolvorming geeft t.o.v. normale spraak.¹
- NB Het RIVM doet hier zelf geen onderzoek naar omdat het technisch onderzoek is.

Nationaal

- Er zijn aanwijzingen dat er tussen verschillende afdelingen binnen een bedrijf verschillende percentages van gevallen van besmetting worden gezien: gemiddeld genomen meer op koude afdelingen t.o.v. warme afdelingen. Er zijn echter nog maar heel weinig gegevens hierover beschikbaar bij het RIVM. De gegevens van Groenlo zijn bijvoorbeeld niet bekend en ook is niet bekend of in Groenlo is uitgevraagd op welke afdeling de positief geteste medewerkers werkzaam zijn. RIVM gaat dit nog navragen.
- Het RIVM heeft in de afgelopen weken een aantal keren telefonisch overleg gehad met de GGD-en waar er besmettingen in slachthuizen zijn geconstateerd. Naar aanleiding daarvan heeft het RIVM een handleiding voor de GGD-en opgesteld.
- Met VION Boxtel en de GGD Hart voor Brabant heeft er vervolgoverleg plaats gevonden over nader onderzoek.
- Het RIVM heeft geen opdracht gekregen om onderzoek te doen en kan VION ook niet verplichten om mee te doen. Wel ondersteunt het RIVM de GGD bij uitbraakonderzoek. Voor de positief geteste gevallen moeten geldt er een meldingsplicht.

Wat loopt er aan onderzoeken

- **Sequencing** van monsters afkomstig van patiënten die deel uitmaken van clusters zowel van woon en werksituaties: hiermee wordt meer inzicht verworven in de transmissieketen. Vindt besmetting met name plaats in de woonsituatie, tijdens vervoer of in de werksituatie? Zowel in Groenlo als in Boxtel heeft sequencing plaats gevonden door het Erasmus MC.
 - Van Groenlo is bekend dat er 3 verschillende clusters zijn wat betekent dat er 3 verschillende manieren een introductie van het virus is geweest, met andere woorden er waren 3 verschillende besmettingsbronnen. Om vervolgens te identificeren of een van deze bronnen de koude afdeling is moeten de gegevens uit de sequencing gecombineerd worden met gegevens op persoonsniveau en op 1^e ziekte dag. Analyses voor Groenlo gebeuren nu.. De uitslagen van de sequencing in Boxtel zijn nog niet bekend.
- **Serologie:** met serologie wordt kennis verworven over de mate van immuniteit onder de medewerkers. Dit kan een indicatie geven over de grootte van het probleem en de duur van het bestaan van transmissie. Wetenschappelijk weet nog onvoldoende over de opbouw van

1. ¹ Zie bijvoorbeeld een wetenschappelijk artikel van Durand-Moreau & Adisesh : Het virus blijft bij koude temperaturen langer aanwezig en daarnaast ook langer op gladde oppervlakken zoals staal en plastic. Op basis van wat er bekend is over andere virussen is de hypothese dat SARS-CoV-2 zich met name goed houdt bij een lage temperatuur in combinatie met hoge luchtvochtigheid <https://www.cebm.net/covid-19/what-explains-the-high-rate-of-sars-cov-2transmission-in-meat-and-poultry-facilities/>

immuniteit en serologie is dus belangrijk om hier meer kennis over te vergaren. Op dit moment worden gegevens verzameld over serologische immuniteit in het Pienter onderzoek en via Sanguin.

➤ Op dit moment is er nog in geen enkel slachthuis serologisch onderzoek gedaan. RIVM en GGD hebben wel het plan opgevat om dit in Boxtel te gaan doen maar dan moet er wel toestemming zijn van de medewerkers hiervoor.

-
- **Omgevingsmonsters:** door binnen meer bedrijven omgevings- en luchtmonsters te nemen kan meer inzicht worden gegeven in de mogelijkheid van transmissie via de werkomgeving. Luchtmonsters kunnen aanwezigheid van het virus in de lucht aantonen en daarmee de mogelijkheid van transmissie via het werk. Met name de verschillen per afdeling hopen we meer in kaart te kunnen brengen hiermee.
 - Vion heeft het bedrijf IRAS omgevingsmonsters laten nemen. De conclusie was: met de bemonstering van contactpunten in de koude hallen op locatie is dinsdagochtend (9 juni 2020) geen virus aangetroffen. Dit zegt echter nog niet veel, alleen maar dat er op het tijdstip van bemonstering geen virus aanwezig was en niet of er op andere momenten geen virus aanwezig is geweest. Het is belangrijk om te weten op welk moment van de dag de bemonstering heeft plaatsgevonden. Bemonstering zou moeten plaatsvinden op een moment dat een zo goed mogelijke weergave is van de dagelijkse praktijk. Dus niet meteen na de schoonmaak of voordat het bedrijfsproces wordt gestart.
 - In het debat van 10 juni 2020 werd de suggestie gewekt dat VION een commercieel bedrijf heeft aangetrokken voor de bemonstering en dat het RIVM van mening is dat de testen van dit bedrijf niet betrouwbaar zijn. Dat klopt echter niet. Het RIVM heeft aangegeven dat als VION zelf opdracht geeft voor het onderzoek de vraag ontstaat of het onderzoek wel echt onafhankelijk is. Heeft VION bijvoorbeeld invloed op het moment van bemonstering.

Overigens is al het onderzoek dat plaatsvindt uitbraak onderzoek op lokaal niveau en geen wetenschappelijk onderzoek naar vleesverwerkende industrie.